

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/77/2000

POPULARNOŚĆ KANDYDATÓW W WYBORACH PREZYDENCCKICH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Mimo iż dokładny termin wyborów prezydenckich nie jest jeszcze oficjalnie ogłoszony, lista kandydatów startujących w wyborach staje się coraz bardziej czytelna. W ciągu miesiąca, który upłynął od poprzedniego badania, decyzję o kandydowaniu podjął szef „Solidarności” Marian Krzaklewski, ale jego kandydatura nie zyskała jednoznacznego poparcia wszystkich ugrupowań tworzących AWS. Niektóre partie wyrażały sceptycyzm co do jego szans wyborczych, miały także wątpliwości związane z trybem wyłonienia wspólnego kandydata; postulowano m. in. przeprowadzenie prawyborów. Trwające dyskusje zakończyły się *de facto* udzieleniem poparcia przewodniczącemu „Solidarności”, choć nie jest to poparcie bezwarunkowe.

Gdyby wybory prezydenckie odbywały się w połowie maja, udział w nich wzięłoby - zgodnie ze swoimi deklaracjami - 77% ankietowanych¹, a więc mniej więcej tyle samo, co miesiąc temu oraz na początku tego roku. Można zatem stwierdzić, że - jak dotychczas - społeczne zainteresowanie wyborami prezydenckimi jest dość stabilne.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory prezydenckie, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	I 2000	IV 2000	V 2000
	w procentach		
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	75	76	77
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	13	11	9
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	12	14	14

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (120), 11-16 maja 2000, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1057).

Największe zainteresowanie wyborami deklarują osoby lepiej wykształcone, respondenci młodzi (do 24 roku życia) oraz w wieku od 45 do 54 lat, a także dobrze sytuowani i osiągający najwyższe dochody *per capita* w rodzinie. Co ciekawe, nieco bardziej zdecydowani wziąć udział w wyborach są ankietowani o lewicowych niż prawicowych poglądach politycznych. Natomiast nie ma dużej różnicy w deklarowanym uczestnictwie w wyborach prezydenckich między kobietami a mężczyznami².

W ciągu ostatniego miesiąca nie odnotowaliśmy większych zmian w społecznym poparciu dla poszczególnych kandydatów. Nadal wśród osób zapowiadających swój udział w wyborach zdecydowanie najwięcej zwolenników ma obecny prezydent Aleksander Kwaśniewski. Podobnie jak w kwietniu chęć głosowania na niego zapowiada ponad trzy piąte deklarujących udział w wyborach (62%). Poparcie dla pozostałych potencjalnych i faktycznych kandydatów jest wyraźnie mniejsze. Stosunkowo więcej głosów zbiera jeszcze Andrzej Olechowski, na którego chciałby oddać swój głos co dziewiąty uczestnik wyborów (11%).

Pozostali kandydaci uzyskują jak dotąd zdecydowanie niższe poparcie. Mimo oficjalnego ogłoszenia przez Mariana Krzaklewskiego decyzji o startowaniu w wyborach nadal chciałoby głosować na niego tylko 4% ankietowanych wybierających się do urn. Tyle samo potencjalnych wyborców (4%) chciałoby poprzeć w wyborach szefa PSL Jarosława Kalinowskiego. Z racji toczącej się jeszcze do niedawna dyskusji na temat trybu wyłonienia kandydata AWS na urząd prezydenta, na naszej liście zamieściliśmy również kandydaturę Macieja Płażyńskiego, którego wskazało 3% potencjalnych wyborców. Można sądzić, że brak nazwiska marszałka Sejmu mógłby poprawić wynik przewodniczącego „Solidarności”, jednak nawet jeśli założymy, że wszyscy zwolennicy Macieja Płażyńskiego poparliby kandydaturę Mariana Krzaklewskiego, to i tak nie wpłynęłoby to na zmianę pozycji lidera AWS w naszym rankingu.

² Zob. tabele aneksowe.

Tabela 2

Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?	Wskazania osób deklarujących udział w wyborach prezydenckich		
	I 2000 (N=805)	IV 2000 (N=838)	V 2000 (N=816)
	w procentach		
Aleksander Kwaśniewski	55	61	62
Andrzej Olechowski	8	12	11
Marian Krzaklewski	6	4	4
Jarosław Kalinowski	2	-	4
Andrzej Lepper	3	2	3
Lech Wałęsa	4	4	3
Maciej Płażyński	2	3	3
Janusz Korwin-Mikke	2	poniżej 1	2
Jan Olszewski	3	3	1
Tadeusz Wilecki	poniżej 1	poniżej 1	poniżej 1
Bogdan Pawłowski	-	0	poniżej 1
Jan Łopuszański	-	-	poniżej 1
Ktoś inny	2	2	1
Trudno powiedzieć	8	8	6

Tak samo jak Maciej Płażyński po 3% zwolenników mają jeszcze Andrzej Lepper i Lech Wałęsa. Nieco więcej osób niż miesiąc temu deklaruje głosowanie w wyborach na szefa UPR Janusza Korwin-Mikkego (2%), natomiast nieznacznie mniej - na przewodniczącego ROP Jana Olszewskiego (1%). Zmiany te są jednak minimalne i utrzymują się w granicach błędu statystycznego. Znikome poparcie uzyskują kandydatury Jana Łopuszańskiego, Bogdana Pawłowskiego i Tadeusza Wileckiego. W grupie osób deklarujących udział w wyborach tylko 6% nie ma jeszcze swego faworyta.

Aleksander Kwaśniewski nawet wśród badanych o prawicowych poglądach politycznych ma takie samo poparcie jak Andrzej Olechowski - relatywnie najgroźniejszy jego konkurent. Poza tymi dwoma kandydatami wśród prawicowych wyborców najwięcej zwolenników mają jeszcze: Marian Krzaklewski, Maciej Płażyński i Lech Wałęsa.

Respondenci deklarujący poglądy centrowe najczęściej wskazują obecnego prezydenta jako najlepszą kandydaturę. Co siódmy ankietowany o orientacji centrowej chciałby poprzeć w wyborach Andrzeja Olechowskiego, który okazuje się kandydatem stosunkowo uniwersalnym, mogącym uzyskać akceptację nie tylko zwolenników prawej strony sceny politycznej. Wśród osób o poglądach lewicowych Aleksander Kwaśniewski nie ma praktycznie żadnych konkurentów. Relatywnie nieco więcej zwolenników w tej grupie ankietowanych ma jedynie szef PSL Jarosław Kalinowski.

Tabela 3

Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?	Deklarowane poglądy polityczne		
	lewicowe	centrowe	prawicowe
	w procentach		
Aleksander Kwaśniewski	85	61	23
Andrzej Olechowski	3	14	23
Marian Krzaklewski	0	2	13
Jarosław Kalinowski	5	3	3
Andrzej Lepper	2	4	3
Lech Wałęsa	0	1	11
Maciej Płażyński	0	2	12
Janusz Korwin-Mikke	0	3	5
Jan Olszewski	0	0	5
Tadeusz Wilecki	0	0	0
Bogdan Pawłowski	0	0	0
Jan Łopuszański	0	0	poniżej 1
Ktoś inny	2	1	0
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”.			

Wbrew oczekiwaniom, wyjaśnienie sytuacji po prawej stronie sceny politycznej i oficjalne ogłoszenie przez Mariana Krzaklewskiego decyzji o startowaniu w wyborach nie wpłynęło jak dotąd na wzrost poparcia dla jego kandydatury. Brak owej „premi za decyzję” to zapewne skutek pewnego wygaszenia entuzjazmu wśród potencjalnych zwolenników szefa „Solidarności” związany z długim okresem podejmowania decyzji i późnym ogłoszeniem jednoznacznej deklaracji w sprawie kandydowania.

Pięć miesięcy przed wyborami wśród kandydatów do urzędu prezydenta zdecydowanie największą popularnością cieszy się Aleksander Kwaśniewski. Trzeba jednak zastrzec, że przed oficjalnym rozpoczęciem kampanii wyborczej częsta obecność prezydenta Kwaśniewskiego lub jego przedstawicieli w mediach stwarza naturalną przewagę tej kandydatury nad pozostałymi konkurentami do prezydenckiego fotela.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory prezydenckie, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Raczej nie wziął(ę)by w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	77	9	14	1057
Płeć				
Mężczyźni	79	8	13	501
Kobiety	75	10	14	556
Wiek				
18-24 lat	80	9	11	151
25-34	74	13	13	187
35-44	78	6	16	209
45-54	85	6	8	212
55-64	72	12	16	124
65 lat i więcej	72	11	17	175
Miejsce zamieszkania				
Wieś	79	8	13	387
Miasto do 20 tys.	78	7	14	131
20-100 tys.	76	10	14	197
101-500 tys.	76	10	13	207
501 tys. i więcej mieszk.	75	12	12	135
Wykształcenie				
Podstawowe	73	9	18	286
Zasadnicze zawodowe	76	10	14	297
Średnie	80	9	11	369
Wyższe	82	9	9	105
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	87	8	5	72
Prac. umysł. niż. szczebla	85	7	8	116
Pracownicy fiz. - umysł.	82	9	9	81
Robotnicy wykwalifikowani	72	13	15	97
Robotnicy niewykwalifik.	78	5	17	39
Rolnicy	76	14	10	74
Pracujący na własny rach.	81	9	10	51
Bierni zawodowo				
Renciści	76	7	17	112
Emeryci	75	10	16	191
Uczniowie i studenci	76	11	13	57
Bezrobotni	69	10	21	98
Gospodynie domowe i inni	76	7	17	69
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	81	7	12	192
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	82	8	10	88
sekt. pryw. poza rolnict.	81	9	10	200
prywatnym gosp. rolnym	80	13	7	81
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	74	8	17	154
276-399	73	9	18	112
400-549	78	8	14	179
550-799	77	9	14	152
Powyżej 799 zł	84	8	8	171
Ocena własnych war. mater.				
Złe	69	11	20	347
Średnie	79	9	13	482
Dobre	86	7	6	228
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	85	6	9	87
Raz w tygodniu	79	9	12	560
1-2 razy w miesiącu	77	12	11	138
Kilka razy w roku	72	11	17	182
W ogóle nie uczestniczy	68	8	24	88
Poglądy polityczne				
Lewica	89	4	7	310
Centrum	73	11	16	307
Prawica	80	10	10	222
Trudno powiedzieć	63	15	22	217

Tabela 2. Na kogo z poniższej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?

	Jarosław Kalinowski	Janusz Korwin-Mikke	Marian Krzaklewski	Aleksander Kwaśniewski	Andrzej Lepper	Jan Łopuszański	Andrzej Olechowski
Ogółem	4	2	4	62	3	0	11
Płeć							
Mężczyźni	5	2	4	58	4	0	11
Kobiety	3	2	4	65	2	0	10
Wiek							
18-24 lat	2	3	3	72	3	0	7
25-34	1	2	3	61	1	0	14
35-44	8	4	3	63	2	1	9
45-54	2	1	4	61	6	0	14
55-64	2	1	7	60	5	0	7
65 lat i więcej	6	0	4	53	2	0	10
Miejsce zamieszkania							
Wieś	8	2	4	59	5	0	5
Miasto do 20 tys.	3	3	6	68	0	0	6
20-100 tys.	0	3	1	62	2	0	16
101-500 tys.	1	2	2	68	3	0	13
501 tys. i więcej mieszk.	1	0	8	55	2	0	20
Wykształcenie							
Podstawowe	6	1	4	62	3	0	9
Zasadnicze zawodowe	6	2	4	60	6	0	7
Średnie	2	3	3	65	2	0	12
Wyższe	1	1	6	54	0	0	20
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	1	2	5	51	0	0	16
Prac. umysł. niż. szczebla	0	5	5	71	0	0	12
Pracownicy fiz.- umysł.	1	1	0	63	0	0	15
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	2	59	6	0	15
Robotnicy niewykwalifik.	3	8	3	63	10	3	4
Rolnicy	21	0	2	55	7	0	2
Pracujący na własny rach.	2	4	7	51	6	0	14
Bierni zawodowo							
Renciści	6	1	3	57	11	0	9
Emeryci	6	0	5	61	0	0	9
Uczniowie i studenci	0	5	3	65	3	0	9
Bezrobotni	0	0	4	72	1	0	13
Gospodynie domowe i inni	3	3	6	68	2	0	5
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	1	3	4	68	2	0	10
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	3	2	6	49	4	0	13
sekt. pryw. poza rolnict.	0	3	1	59	3	1	19
prywatnym gosp. rolnym	20	0	4	54	9	0	1
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	6	5	4	63	6	0	4
276-399	3	0	3	61	4	1	11
400-549	3	2	4	71	5	0	6
550-799	3	1	2	65	2	0	12
Powyżej 799 zł	1	2	5	61	1	0	16
Ocena własnych war. mater.							
Złe	8	1	4	64	7	0	6
Średnie	2	2	2	64	1	0	12
Dobre	2	3	7	55	2	1	14
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	3	6	6	48	0	0	6
Raz w tygodniu	4	1	4	60	5	0	10
1-2 razy w miesiącu	5	1	4	63	3	0	14
Kilka razy w roku	4	2	3	69	2	0	10
W ogóle nie uczestniczy	0	6	1	71	0	0	13
Poglądy polityczne							
Lewica	5	0	0	85	2	0	3
Centrum	3	3	2	61	4	0	14
Prawica	3	5	1	23	3	0	23
Trudno powiedzieć	4	0	2	66	4	0	5

(continued)

Tabela 2. cd. Na kogo z poniższej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?

	(%)						
	Jan Olszewski	Bogdan Pawłowski	Maciej Piążyński	Lech Wałęsa	Ktoś inny	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	0	3	3	1	6	816
Płeć							
Mężczyźni	2	0	4	3	2	6	396
Kobiety	1	0	3	2	0	7	419
Wiek							
18-24 lat	0	0	3	4	1	3	121
25-34	0	0	5	3	1	10	137
35-44	3	0	2	2	0	4	162
45-54	2	0	2	2	2	3	181
55-64	1	0	6	2	0	9	89
65 lat i więcej	3	1	2	5	1	12	125
Miejsce zamieszkania							
Wieś	1	0	2	3	1	10	304
Miasto do 20 tys.	1	0	5	1	0	6	103
20-100 tys.	0	1	5	4	2	5	150
101-500 tys.	1	0	3	2	0	5	158
501 tys. i więcej mieszk.	5	0	2	4	1	2	101
Wykształcenie							
Podstawowe	1	0	3	5	0	6	210
Zasadnicze zawodowe	1	0	1	3	1	8	226
Średnie	2	0	4	2	1	6	294
Wyższe	3	0	7	2	3	3	86
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	9	0	11	1	2	1	63
Prac. umysł. niż. szczebla	0	0	3	0	0	4	98
Pracownicy fiz.-umysł.	1	0	3	6	0	9	66
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	3	9	0	8	69
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	0	7	31
Rolnicy	1	0	0	4	3	5	56
Pracujący na własny rach.	0	0	3	4	6	3	41
Bierni zawodowo							
Renciści	0	1	3	2	0	8	85
Emeryci	2	0	2	3	1	10	143
Uczniowie i studenci	0	0	8	3	3	0	43
Bezrobotni	0	0	1	1	1	7	67
Gospodynie domowe i inni	3	0	2	2	0	7	53
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	1	0	5	1	0	4	156
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	5	0	5	6	0	6	72
sekt. pryw. poza rolnict.	1	0	3	4	2	5	162
prywatnym gosp. rolnym	1	0	0	4	2	6	65
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	0	1	0	2	2	7	114
276-399	0	0	7	4	2	3	82
400-549	0	0	1	3	0	6	139
550-799	3	0	4	3	0	5	117
Powyżej 799 zł	5	0	5	1	1	1	143
Ocena własnych war. mater.							
Źle	0	0	2	3	1	6	239
Średnie	2	0	3	3	2	7	379
Dobre	3	0	5	2	0	5	197
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	6	0	10	6	0	9	73
Raz w tygodniu	1	0	3	4	0	7	443
1-2 razy w miesiącu	2	0	2	0	1	5	106
Kilka razy w roku	0	1	1	2	2	5	132
W ogóle nie uczestniczy	0	0	0	2	4	3	60
Poglądy polityczne							
Lewica	0	0	0	0	2	3	275
Centrum	0	0	2	1	1	8	225
Prawica	5	0	12	11	0	3	178
Trudno powiedzieć	2	1	0	1	1	16	137